

'En dan kom je in de flipperkast van de hulpverlening terecht'

Housing First: wonen als fundamenteel recht

Drie jaar lang was hij dakloos, maar hij zag de nachtopvang nooit van binnen. Hij sliep op straat, in een tentje of bij vrienden. "Ik heb wel eens bij -18 graden in een caravan geslapen zonder verwarming. Dan vraag je je wel eens af 'wanneer komt hier een einde aan'. Het was overleven."

Jeroen van Baardwijk (45) raakte dakloos door een scheiding, mocht van zijn ex-vrouw zijn kinderen niet meer zien en verloor uiteindelijk ook zijn werk. Nu heeft hij iets meer dan een jaar via Housing First een eigen studio van veertig vierkante meter en rondt hij binnenkort een studie af. "Het voelde heel apart om weer een eigen dak boven mijn hoofd te hebben. Ik had nog wat spullen in opslag staan, dus die kwamen goed van pas. Het wonen op zich is goed, maar het is een beetje aan de kleine kant. Als er een omgangsregeling met mijn kinderen komt, kunnen ze niet bij me blijven slapen."

Autisme

"Toen ik gescheiden was, heb ik me bij de gemeente aangemeld en dan kom je in een grote vergaarbak terecht. Je lijkt wel een wandelend burgerservicenummer. Vervolgens kom je in de flipperkast van de hulpverlening terecht. Hulpverleningsinstanties zijn vaak gericht op een specifiek probleem met specifieke oplossingen. Als je verslaafd bent, ga je naar Novadic-Kentron, als je als vrouw mishandeld wordt naar een Blijf-van-mijn-Lijfhuis. En als je dakloos bent, ga je naar de nachtopvang. Als het wat gecompliceerder is, zoals bij mij, word je afgeschoven. Waarom ik nooit bij de nachtopvang geslapen heb? Door de echtscheidingsoorlog kreeg ik psychische klachten en ik ben er sinds twee jaar achter dat ik autistisch ben. Dan moet je niet tussen mensen gaan zitten die ook veel problemen hebben. Dat geeft veel te veel prikkels. Dan ga ik òf in mezelf zitten òf ik explodeer en word agressief. En beide reacties tolereren ze bij de nachtopvang niet."

Housing First

Housing First startte vorig jaar als proefproject, Jeroen was de tweede deelnemer. Hij werd aangemeld door de Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven (GGzE). Binnen een paar maanden kreeg hij een woning op zijn eigen naam. "Housing First is een briljant idee, het heeft mij een nieuwe start gegeven. Ik kan nu weer volwaardig deelnemen aan de maatschappij. Housing First kijkt eerst naar wat je nodig hebt - dat is een dak boven je hoofd - en dan pas kijkt ze hoe ze je verder kan helpen. Je wordt niet in allerlei hokjes en trajecten geduwd. Ze behandelen je met respect, jij geeft de richting aan. De enige voorwaarde is dat je

maandelijks je huur betaalt, geen overlast bezorgt en wekelijks woonbegeleiding accepteert. Ik had niet veel woonbegeleiding nodig. Mijn voormalige begeleider is een soort klankbord geweest, een sparringpartner. Nu heb ik een begeleidster, die zie ik elke week."

'Housing First kijkt eerst naar wat je nodig hebt - dat is een dak boven je hoofd - en dan pas kijken ze hoe ze je verder kan helpen'

Studie

Momenteel is Jeroen van Baardwijk bezig aan de laatste module van een schriftelijke studie als juridisch medewerker. In het verleden heeft hij onder andere gewerkt als economisch en financieel medewerker en systeembeheerder. "Ik heb als ervaringsdeskundige zoveel te maken gehad met bureaucratische instanties, ik weet precies waar ze de fout in gaan. Ik ben als rasechte autist ook nog eens goed in details en kan analyseren en schrij-

ven. Dus die studie leek me wel wat. Als ik de kans krijg, werk ik graag op een advocatenkantoor. Wat ik nodig heb om goed te functioneren? Een prikkelarme omgeving, dus een eigen kantoorje of een eigen hoekje. Toen ik hoorde dat ik autisme had, viel alles op zijn plaats. Nu doe ik een cursus 'Ik en autisme'. Ik zit in een groep waarin we

praten over hoe wij denken en communiceren en waarin we van andere mensen verschillen. Zo krijg ik meer inzicht. Over het geheel genomen is het nu beter dan het geweest is. Maar het is een heel gevecht geweest."

Wat is Housing First?

Housing First is een innovatief traject van DOOR!. Het concept komt uit de Verenigde Staten en baseert zich op het idee dat wonen een fundamenteel recht is. Welke problemen mensen ook hebben, een woning geeft houvast en rust. Het uitgangspunt van Housing First is de scheiding tussen wonen en woonbegeleiding enerzijds en een behandeling anderzijds. In de reguliere hulpverlening zijn die veelal verweven. Je krijgt onderdak bij beschermd of begeleid wonen, maar dan moet je wel werk of een dagbesteding hebben, trainingen doorlopen, medicijnen innemen, noem maar op. Sommige mensen willen of kunnen daar niet aan voldoen. De GGzE, Neos, het Leger des Heils en woningcorporatie Domein zijn gestart met het initiatief. Inmiddels zijn de andere partijen in DOOR! aangehaakt.

"Uniek aan DOOR! is dat we met zorginstellingen en woningcorporaties zo samenwerken dat cliënten weer een nieuwe start kunnen maken. Mensen zijn vaak dolblij dat ze uit gezamenlijke woonvormen verhuizen naar een huurhuis met een eigen keuken, woonkamer en douche."

William van Vugt, Domein, makelaar Verhuur

"Mensen voor wie een eigen woning en/of zelfstandig wonen niet vanzelfsprekend is krijgen via DOOR! een kans om een eigen thuisgevoel te creëren, net zo als iedereen."

Simone Verkuijlen, Wooninc., consulent Verhuur

"Het is goed dat wij als regionale woningcorporatie samen met andere corporaties en instellingen om één tafel zitten. Door de wisselwerking en gezamenlijke expertise kunnen we vooral kwetsbare mensen goed helpen."

Trees van der Maas, Woningbelang in Valkenswaard, teamleider Woonwinkel

